

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Barbary Pořízkové a soudců JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., a JUDr. Radana Malíka v právní věci žalobce: **R. B.**, zast. JUDr. Zdeňkem Jelínkem, advokátem se sídlem Táborská 966/5, Mladá Boleslav, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení,** se sídlem Křížová 25, Praha 5, proti rozhodnutí žalované ze dne 3. 7. 2013, č. j. x, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 7. 9. 2015, č. j. 43 Ad 44/2013 – 80,

takto:

Rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 7. 9. 2015, č. j. 43 Ad 44/2013 - 80, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Podanou kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“), domáhá zrušení v záhlaví uvedeného rozsudku Krajského soudu v Praze (dále jen „krajský soud“), kterým byla jako nedůvodná podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalované specifikovanému v záhlaví. Tím byly zamítnuty jeho námitky a bylo potvrzeno rozhodnutí žalované ze dne 4. 4. 2013, č. j. x, kterým mu byl podle § 56 odst. 1 písm. a) a § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění účinném v době rozhodování (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), odejmut od 18. 5. 2013 invalidní důchod. Důvodem byl posudek Okresní správy sociálního zabezpečení Mladá Boleslav (dále jen „OSSZ“) ze dne 20. 3. 2013, dle nějž není invalidní, protože z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu jeho pracovní schopnost poklesla pouze o 30 %.

[2] Krajský soud doplnil dokazování nejprve o posudek posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „ PK MPSV“), pracoviště Praha, ze dne 24. 10. 2013, následně o srovnávací posudek PK MPSV, pracoviště Hradec Králové, ze dne 16. 5. 2014, a také o znalecký posudek č. 2/2015 soudního znalce MUDr. Juraje Ševčíka ze dne 5. 5. 2015. V napadeném rozsudku krajský soud uvedl, že posouzení míry poklesu pracovní

schopnosti a stanovení dne vzniku invalidity je otázkou odbornou, medicínskou (důchod podmíněný dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem), a rozhodnutí soudu tak závisí především na odborném lékařském posouzení. Podle závěru znalce i obou posudků PK MPSV lze postižení stěžovatele hodnotit podle kapitoly XIII., oddílu E, položky 1 písm. b) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity), dále jen „vyhláška“, ve výši 20 % a hodnocení navýšit o 10 % na celkových 30 %. Znalec a posudkoví lékaři PK MPSV, shodně jako posudkový lékař žalované, dospěli k závěru, že stěžovatel není invalidní ani pro invaliditu prvního stupně, tj. že od data 12. 2. 2013 již nebyl invalidní podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, protože nešlo o pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 35 %. Posudkový závěr by měl být náležitě zdůvodněn, aby byl přesvědčivý i pro soud, který nemá, a ani nemůže mít, odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení invalidity závisí především. Ze znaleckého posudku i obou posudků PK MPSV je zřejmé, že zdravotní stav byl posouzen na základě úplné zdravotnické dokumentace, a to i s přihlédnutím k lékařským zprávám předloženým v námitkovém řízení a v řízení v projednávané věci.

II. Obsah kasační stížnosti

[3] Stěžovatel nejprve obecně nesouhlasil s posudky. Některá vyjádření žalované nejsou pravdivá. Odmítl tvrzení, že by se nechtěl nechat vyšetřit odborným neurologem při jednání PK MPSV v Hradci Králové. Není pravda, že by požádal o vyšší stupeň invalidity, když se pouze dotazoval, zda má nárok na vyšší stupeň. Nesouhlasí s názorem, že byl posudkově nadhodnocen a zároveň označil postup posudkového lékaře žalované MUDr. D. za neobjektivní. Rozporuje závěry posudkového lékaře žalované, posudků obou PK MPSV a znaleckého posudku, neboť nebyla vzata v potaz konkrétní čísla diagnóz stanovených MUDr. K., MUDr. Ž. a MUDr. H. Nepodrobil se rentgenu krční páteře, ale pouze magnetické rezonanci, což nesprávně uvedl soud v napadeném rozsudku. Odmítl názor soudního znalce, dle kterého nespolupracoval v průběhu jednání před PK MPSV. Měl zájem se podrobně vyjádřit zejména ke znaleckému posudku, což mu nebylo umožněno. Domníval se, že jeho zdravotní stav odpovídal postižení uvedenému v kapitole XIII., oddílu E, položky 1 písm. c) přílohy k vyhlášce.

[4] Navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[5] Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[6] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Poté přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), ověřil při tom, zda netrpí vadami, k nimž

by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

[7] V prvé řadě se soud musel zabývat nepřezkoumatelností. Vlastní přezkum rozhodnutí je totiž možný pouze za předpokladu, že napadené rozhodnutí splňuje kritéria přezkoumatelnosti. Tedy, že se jedná o rozhodnutí srozumitelné, které je opřeno o dostatek relevantních důvodů, z nichž je zřejmé, proč krajský soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku rozhodnutí. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí je natolik závažnou vadou, že k ní byl povinen soud přihlédnout i bez námitky, z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.).

[8] Podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. spočívá nepřezkoumatelnost rozhodnutí v nedostatku důvodů rozhodnutí, nesrozumitelnosti nebo jiné vadě řízení, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. Stěžovatel sice námitku nepřezkoumatelnosti neuvedl, Nejvyšší správní soud však zjistil, že se krajský soud v napadeném rozsudku nevypořádal se všemi námitkami, které v soudním řízení uvedl. Tato vada směřuje k prvému z uvedených důvodů (k nepřezkoumatelnosti rozhodnutí pro nedostatek důvodů srovnej setrvalou judikaturu Nejvyššího správního soudu, např. rozsudky ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 – 52, ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 – 44, publ. pod č. 689/2005 Sb. NSS, ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 – 73, publ. pod č. 787/2006 Sb. NSS, ze dne 24. 1. 2007, č. j. 3 As 60/2006 – 46, publ. pod č. 1109/2007 Sb. NSS, ze dne 19. 5. 2009, č. j. 1 Azs 20/2009 – 68, a ze dne 8. 12. 2009, č. j. 8 Afs 73/2007 – 111).

[9] Během soudního řízení proběhla před krajským soudem celkem 4 ústní jednání, přičemž na v pořadí 3. jednání dne 16. 7. 2016 předal stěžovatel soudu krátkou cestou svá vyjádření k lékařskému posudku žalované ze dne 25. 6. 2016, posudku PK MPSV v Hradci Králové a znaleckému posudku. V protokolu o jednání je uvedeno, že tato vyjádření se zakládají do spisu na list č. 71. Krajský soud tato vyjádření v napadeném rozsudku žádným způsobem nereflektoval, ani je nezmínil. Zatížil tak svoje rozhodnutí vadou nepřezkoumatelnosti, jelikož se řádně nevypořádal se všemi námitkami, které stěžovatel před soudem uplatnil.

[10] Je nutno přiznat, že většina z těchto uvedených námitek zřejmě nemohla způsobit nezákonnost předchozího rozhodnutí (např. námitka označení MUDr. K. pouze jako lékaře a ne jako odborného lékaře ve znaleckém posudku, nebo popis způsobu EMG vyšetření v posudku PK MPSV v Hradci Králové). Některé námitky ovšem brojí proti zjištěným závěrům, ze kterých následně posudky vycházely pro zařazení stěžovatelova zdravotního stavu do konkrétní položky v příloze vyhlášky, dle které se určuje pokles pracovní schopnosti.

[11] Konkrétně se zejména jedná o námitku průběhu vyšetření před PK MPSV v Hradci Králové, kde je v posudku uvedeno, že stěžovatel přišel ke komisi volnou chůzí, bez opory a pomůcek, bez problémů se před vyšetřením svlékl, v průběhu vyšetření odmítl provést některé příkazy lékařů a po vyšetření se posadil, oblékl ponožky a bez větších problémů odešel. Oproti tomu stěžovatel uvedl, že nepřišel volnou chůzí, ale přes silné bolesti dokulhal, při svlékání se musel přidržovat a museli zasahovat oba přítomní lékaři a při

následném oblékání se musel opět přidržovat. Soudní znalec následně z tohoto popisu průběhu vyšetření PK MPSV v Hradci Králové vychází, když jej přímo cituje ve svém posudku. S touto námitkou se krajský soud nevypořádal, z jeho rozhodnutí tak není seznatelné, z jakého důvodu uvěřil verzi, kterou uvedla PK MPSV v Hradci Králové. Obdobnou námitku uvedl i ve vyjádření ke znaleckému posudku.

[12] Další takovou nevypořádanou námitkou je například tvrzení o porovnávacím posudku uvedené v závěru vyjádření k posudku PK MPSV v Hradci Králové, kde uvedl, že tato komise neměla mít k dispozici žádné předchozí posudky.

[13] Z uvedeného je tak zřejmé, že minimálně některé námitky mohly mít vliv na výsledek řízení a jejich nevypořádání proto nelze považovat za vadu, která by nemohla mít vliv na zákonnost rozsudku. Z výše uvedených důvodu je nutno rozsudek krajského soudu zrušit a vrátit mu věc k dalšímu řízení, kde se soud bude muset vypořádat s námitkami, které stěžovatel vznesl, když nepochybně takovým vypořádáním může být u některých z nich například i závěr, že nejsou pro posouzení věci relevantní.

[14] Krajský soud správně uvedl, že posouzení míry poklesu pracovní schopnosti je otázkou odbornou, medicínskou (důchod podmíněný dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem), a rozhodnutí soudu tak závisí především na odborném lékařském posouzení. Správní soud tedy sám zdravotní stav nepřezkoumává. Správní soud v řízení o správní žalobě proti rozhodnutí orgánů sociálního zabezpečení ve věci invalidity a změny jejího stupně, resp. v řízení o kasační stížnosti proti rozhodnutí krajského soudu, ověřuje pouze to, zda posudek příslušné posudkové komise, o nějž se opírá správní rozhodnutí, je úplný a přesvědčivý (srov. konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu, např. rozsudek ze dne 25. 9. 2003, č. j. 4 Ads 13/2003 - 54, ze dne 3. 4. 2013 č. j. 6 Ads 158/2012 – 24, ze dne 15. 5. 2013, č. j. 6 Ads 11/2013 - 20), případně, bylo-li to namítáno, zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena. Kasační soud však vzhledem k výše uvedené vadě nepřezkoumatelnosti nemůže přezkoumat úplnost a přesvědčivost posudků, neboť takové posouzení musí provést nejprve krajský soud a to zejména s ohledem na konkrétní výhrady stěžovatele.

[15] Nejvyšší správní soud se dále zabýval kasačními námitkami v rozsahu, ve kterém mu v tom nebrání shora uvedená vada nepřezkoumatelnosti.

[16] Většina námitek uvedených v kasační stížnosti je zcela obecná a není zřejmé, jaký by měly, i v případě jejich pravdivosti, vliv na výsledek řízení. Jde o obecný nesouhlas s posudky, nepravdivost vyjádření žalované, závěr o posudkovém nadhodnocení a neobjektivnosti MUDr. D., tvrzení o rentgenu místo magnetické rezonanci. Není tedy zřejmé, co z nich stěžovatel dovozuje a soud není povinen ani oprávněn je dovozovat za něj. Takové námitky jsou proto neprojednatelné.

[17] Námitka konkrétních čísel diagnóz odborných lékařů MUDr. Ž. a MUDr. H. je dle § 104 odst. 4 s. ř. s. nepřípustná, jelikož tato námitka se poprvé objevuje až v kasační stížnosti.

[18] K diagnóze MUDr. K. se vyjadřoval znalec na ústním jednání dne 7. 9. 2015, kde uvedl, že odborný neurolog zmínil občasné kořenové iritace, což svědčí o postižení dle kapitoly XIII., oddílu E, položky 1 písm. b) přílohy k vyhlášce. Krajský soud následně v napadeném rozsudku tuto výpověď zopakoval. Nejvyšší správní soud považuje toto vypořádání za dostatečné.

[19] Další namítané tvrzení, že se stěžovatel pouze dotazoval, zda má nárok na vyšší stupeň, a nepodal žádost o vyšší stupeň invalidity, již správně vypořádal krajský soud. Ten uvedl, že dle § 81 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, *„[ř]ízení o změně poskytování nebo výše již přiznané dávky důchodového pojištění se zahajuje na základě písemné žádosti nebo z moci úřední orgánem, který je příslušný k rozhodnutí o této změně, není-li stanoveno jinak.“* Je tedy nepodstatné, zda si stěžovatel sám podal nebo nepodal žádost, jelikož správní orgán byl k zahájení řízení oprávněn z moci úřední.

[20] Není důvodná ani námitka, že mu nebylo umožněno vyjádřit se ke znaleckému posudku. Znalecký posudek byl jeho zástupci doručen dne 22. 6. 2015 do datové schránky. Spolu se svým zástupcem se účastnil soudního jednání dne 7. 9. 2015, kde byl znalec vyslýchán a kde mu taktéž pokládal otázky. Stěžovateli tedy nebylo jakkoliv bráněno, aby se ke znaleckému posudku vyjádřil. Naopak vyjádření ke znaleckému posudku podal, na což nicméně krajský soud řádně nereagoval, a proto je napadený rozsudek rušen.

IV. Závěr a náklady řízení

[21] Nejvyšší správní soud tedy dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná. Napadený rozsudek krajského soudu proto dle § 110 odst. 1, věty první, s. ř. s. zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení, v němž je v souladu s ustanovením § 110 odst. 4 s. ř. s. právními závěry uvedenými v tomto rozsudku vázán. Bude se tedy muset zabývat námitkami, které řádně nevypořádal.

[22] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne v souladu s § 110 odst. 3, větou první, s. ř. s. krajský soud v novém rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 3. listopadu 2016

JUDr. Barbara Pořízková
předsedkyně senátu